

PIERWSZE POCZĄTKI
KATECHIZMU

DLA
MAŁYCH DZIATEK

Pochwalone i zalecone przez
Ojca Świętego PIUSA X.

Przełożył z włoskiego
Ks. Franciszek Albin SYMON, Arcybiskup.



Warszawa.

Nakładem Księgarni „Pol.-Kat.” Krak.-Przedm. 64.
Drukiem „Polaka-Katolika” Nowy Świat 34.

1908.

OD TŁOMACZA.

Katechiźmik ten, pierwiastkowo napisany po włosku dla dzieci włoskich, a obecnie za pozwoleniem samego Ojca św. Piusa X przełożony na język polski dla użytku dzieci polskich, przeznaczony jest dla tych dzieci, które bądź w domu, bądź w ochronkach poczynają się uczyć pierwszych zasad Wiary.

Ponieważ dzieci włoskie nie mają wielkiej trudności w rozumieniu łaciny, do której mowa ich jest bardzo zbliżona, przeto w katechiźmiku włoskim pacierz codzienny i niektóre modlitwy podane są także i w języku łacińskim, jako w języku kościelnym. Jakkolwiek byłoby do życzenia, aby i dzieci polskie umiały niektóre modlitwy kościelne po łacinie, gdy jednak rzecz to dla nich zbyt trudna, dlatego w tłumaczeniu tem wszystko jest tylko po polsku.

Ks. FAS.

PIERWSZE POCZĄTKI
KATECHIZMU
DLA MAŁYCH DZIECI.

ROZDZIAŁ I.

O głównych prawdach Wiary naszej świętej.

P. Przeżegnaj się.

O. W Imię Ojca i Syna i Ducha świętego.

Amen.

P. Kto cię stworzył?

O. Pan Bóg mię stworzył?

P. Na co cię Pan Bóg stworzył?

O. Pan Bóg stworzył mię na to, abym Go znał, kochał i Jemu służył w tem życiu, a potem, w życiu przyszedł, cieszył się Nim na wieki.

P. Kto jest Pan Bóg?

O. Pan Bóg jest to Istota najdoskonalsza, Stworzyciel i Pan nieba i ziemi.

P. Czy Pan Bóg jest jeden tylko?

O. Tak, Pan Bóg jest tylko jeden.

P. Gdzie jest Pan Bóg?

O. Pan Bóg jest w niebie, na ziemi i na każdym miejscu.

P. Czy Pan Bóg widzi wszystko?

O. Tak, Pan Bóg widzi wszystko, nawet myśli nasze.

P. Czy Pan Bóg był zawsze?

O. Pan Bóg był zawsze i zawsze będzie, bo jest wieczny.

P. Czy Pan Bóg ma ciało, jak my?

O. Pan Bóg nie ma ciała, bo jest duchem najczystszym.

P. Ile jest Osób w Bogu?

O. W Bogu są trzy Osoby, zupełnie różne jedna od drugiej.

P. Jak się nazywają te trzy Osoby Boskie?

O. Trzy Osoby Boskie nazywają się Ojciec, Syn i Duch święty, a wszystkie trzy zowią się Trójcą świętą.

P. Czy Osoby Trójcy świętej są sobie równe, czy nierówne?

O. Osoby Trójcy świętej są sobie zupełnie równe, bo wszystkie trzy mają jedną i tę samą naturę boską.

P. Która z tych trzech Osób stała się człowiekiem?

O. Z tych trzech Osób stała się człowiekiem Osoba druga, czyli Syn Boży.

P. Jakim sposobem Syn Boży stał się człowiekiem?

O. Syn Boży stał się człowiekiem, biorąc na się ciało i duszę ludzką w przeczystym łonie Maryi Panny za sprawą Ducha świętego.

P. Jak się nazywa Syn Boży, jako Bóg i człowiek?

O. Syn Boży, jako Bóg i Człowiek, nazywa się Jezus, albo Jezus Chrystus.

P. Któż jest tedy Jezus Chrystus?

O. Jezus Chrystus jest to Syn Boży, który stał się człowiekiem.

P. Dla czego Syn Boży stał się człowiekiem?

O. Syn Boży stał się człowiekiem, aby nas zbawić.

P. Co znaczą te słowa *Aby nas zbawić*?

O. Te słowa *Aby nas zbawić* znaczą: aby nas wyzwolić od grzechu i piekła, a wysłużyć nam wieczną szczęśliwość w Niebie.

P. Co to jest wieczna szczęśliwość w Niebie.

O. Wieczna szczęśliwość w Niebie jest to oglądanie Pana Boga i zażywanie wszelkiego dobra, bez najmniejszego zła.

P. Komu Pan Bóg daje Niebo?

O. Pan Bóg daje Niebo w nagrodę tym wszystkim, którzy Go w tym życiu miłują i Jemu służą.

P. Co cierpią potępiency w piekle?

O. Potępiency w piekle nigdy nie widzą Pana Boga, wiecznie palą się w ogniu, i cierpią najstraszniejsze męki, bez doznawania najmniejszej ulgi.

P. Kto idzie do piekła?

O. Do piekła idą ci, którzy w tem życiu nie chcieli Pana Boga kochać i Jemu służyć i umierają bez żalu za swoje grzechy.

P. Co uczynił Pan Jezus, aby nas zbawić?

O. Pan Jezus, aby nas zbawić, cierpiał i umarł na krzyżu.

P. Czy Pan Jezus zmartwychwstał?

O. Tak, Pan Jezus trzeciego dnia po swojej śmierci zmartwychwstał pełen chwały i majestatu, aby już więcej nie umierać.

ROZDZIAŁ II.

O głównych częściach Nauki chrześcijańskiej.

P. Które są główne części Nauki chrześcijańskiej?

O. Główne części Nauki chrześcijańskiej są te cztery: 1, Skład Apostolski czyli *Wierzę w Boga*; 2, Modlitwa Pańska czyli *Ojcze nasz*, 3, Przykazania Boskie i Kościelne; 4, Sakramenta święte.

P. Odmów *Wierzę w Boga*.

O. 1. Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi.

2. I w Jezusa Chrystusa Syna Jego jedynego, Pana naszego.

3. Który się począł z Ducha świętego, narodził się z Maryi Panny.

4. Umęczon pod Pontskim Pilatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion.

5. Zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał.

6. Wstąpił na niebiosa, siedzi na prawicy Boga Ojca wszechmogącego.

7. Stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych.

8. Wierzę w Ducha świętego.

9. Święty Kościół powszechny, Świętych obcowanie.

10. Grzechów odpuszczenie.

11. Ciała zmartwychwstanie.

12. Żywot wieczny. Amen.

P. Odmów Modlitwę Pańską.

O. Ojcze nasz, któryś jest w niebiesiech.

1. Święć się imię Twoje.

2. Przyjdź królestwo Twoje.

3. Bądź wola Twoja jako w niebie, tak i na ziemi.

4. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj.

5. I odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.

6. I nie wódź nasz na pokuszenie.

7. Ale nas zbaw odezłego. Amen.

P. Oprócz Modlitwy Pańskiej jaka jest jeszcze modlitwa powszechnie używana?

O. Oprócz modlitwy Pańskiej powszechnie używana jest jeszcze modlitwa do Najświętszej Maryi Panny, zwana Pozdrowieniem Anielskim.

P. Odmów Pozdrowienie Anielskie.

O. Zdrowaś Marya, łaski pełna, Pan z tobą, błogosławionaś Ty między niewiastami i błogosławion owoc żywota Twego, Jezus. Święta Maryo, Matko Boża, módl się za nami grzesznymi teraz i w godzinę śmierci naszej. Amen.

P. Jaką modlitwę odmawiamy na cześć Trójcy Przenajświętszej?

O. Na cześć Trójcy Przenajświętszej odmawiamy. *Chwała Ojcu.*

P. Odmów *Chwała Ojcu.*

O. Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi świętemu, jak było na początku. i teraz, i zawsze i na wieki wieków. Amen.

P. Ile jest Przykazań Boskich i które są one?

O. Przykazań Boskich jest dziesięć:

Jam jest Pan Bóg Twój, którym cię wywiódł z ziemi Egipskiej z domu niewoli.

Pierwsze. Nie będziesz miał bogów cudzych przedemną.

Drugie. Nie będziesz brał Imienia Pana Boga Twego nadaremno.

Trzecie. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.

Czwarte. Czczij ojca twego i matkę swoją.

Piąte. Nie zabijaj.

Szóste. Nie cudzołóż.

Siódme. Nie kradnij.

Ósme. Nie mów przeciw bliżniemu twemu fałszywego świadectwa.

Dziewiąte. Nie pożądaj żony bliźniego twego.

Dziesiąte. Ani domu, ani roli, ani sługi, ani służebnicy, ani wołu, ani osła, ani żadnej rzeczy, która jego jest.

Będziesz miłował Pana Boga twego ze wszystkiego serca twego, ze wszystkiej myśli twojej, ze wszystkiej duszy twojej, i ze wszystkich sił twoich, a bliźniego twego, jako siebie samego.

P. Ile jest przykazań kościelnych i które są one?

O. Przykazań kościelnych jest pięć:

Pierwsze. Postanowione od Kościoła Bożego dni święte święcić.

Drugie. Mszy świętej w dni święte z uctwością i nabożeństwem słuchać.

Trzecie. Posty nakazane zachowywać.

Czwarte. Przynajmniej raz w rok spowiadać się i komunikować około Wielkiejnocy we

własnej parafii, albo w innej za pozwoleniem własnego Pasterza.

Piąte. Godów małżeńskich w czasach zakazanych nie odprawiać.

P. Ile jest Sakramentów świętych i które są one?

O. Sakramentów świętych jest siedem: 1. Chrzest. 2. Bierzmowanie. 3. Ciało i Krew Pańska. 4. Pokuta. 5. Ostatnie Olejem świętym namaszczenie. 6. Kapłaństwo. 7. Małżeństwo.

P. Kto ustanowił te Sakramenta?

O. Sakramenta te ustanowił Pan nasz, Jezus Chrystus.

ROZDZIAŁ III.

Akty Wiary, Nadziei, Miłości i Skruchy, oraz inne modlitwy.

P. Odmów Akt wiary.

O. Wierzę mocno, że Bóg jest jeden we trzech Osobach, sobie równych i od siebie różnych, które się nazywają Ojciec, Syn i Duch święty; że Syn Boży stał się człowiekiem, przyjmując na się, za sprawą Ducha świętego, ciało i duszę ludzką w łonie Przczystej Panny Maryi; że umarł za nas na krzyżu, zmartwychwstał, wstąpił do nieba, i stamtąd przyjdzie przy końcu świata sądzić wszystkich żywych i umarłych, aby dobrym dać wieczną nagrodę w niebie, a złych ukarać wiecznym ogniem w piekle; wierzę zaś w to, i we wszystko inne, czego nas uczy Kościół święty katolicki, dlatego, że to sam Bóg, który jest prawdą nieomylną, temuż

Kościółowi objawił, a przez Kościół nam do wierzienia podał.

P. Odmów Akt Nadziei.

O. Boże mój, ponieważ jesteś wszechmocny i nieskończenie dobry i miłościwy, dlatego mam mocną nadzieję, że przez zasługi męki i śmierci Zbawiciela naszego, Jezusa Chrystusa, wierny obietnicom swoim, dasz mi żywot wieczny, któryś przyobiecał każdemu, kto żyć będzie po chrześcijańsku, jako i ja przy pomocy Twojej żyć postanawiam.

P. Odmów Akt Miłości.

O. Boże mój, ponieważ jesteś Dobrem najwyższem i najdoskonalszem, dla tego miłuję Cię z całego serca i nadewszystko, i wolę raczej wszystko utracić, aniżeli w czemkolwiek Ciebie obrazić; a dla miłości Twojej miłuję i miłować pragnę bliźniego mojego, jako siebie samego.

P. Odmów Akt Skruchy.

O. Boże mój, ponieważ jesteś dobrocią najwyższą i ja Cię miłuję nadewszystko, dla tego żałuję z całego serca, że Cię obraziłem, i mocno stanowią przy pomocy łaski Twojej nigdy już więcej nie grzeszyć, a przedewszystkiem unikać tego wszystkiego, co prowadzi do grzechu.

P. Odmów Akt Żalu i Skruchy.

O. O mój Boże, żałuję i boleję z całego serca, że Cię obraziłem. Żałuję dlatego, że obrażając Ciebie, zasłużyłem na piekło i utraciłem niebo; lecz daleko więcej żałuję dlatego, że grzesząc, obraziłem Ciebie Boga mojego, tak

dobrego i tak wielkiego. Wolałbym być umrzeć, aniżeli Ciebie obrazić. Postanawiam mocno nigdy już więcej nie grzeszyć i unikać tego wszystkiego, co prowadzi do grzechu.

P. Prócz modlitwy *Zdrowaś Marya*, jaką jeszcze modlitwę odmawiać zwykliśmy do Matki Boskiej?

O. Prócz *Zdrowaś Marya* zwykliśmy jeszcze odmawiać do Matki Boskiej modlitwę rozpoczynającą się od słów *Witaj Królowo*.

P. Odmów *Witaj Królowo*.

O. Witaj Królowo, Matko miłosierdzia, życie słodkości i nadziejo nasza, witaj! Do Ciebie wołamy wygnańcy, synowie Ewy. Do Ciebie wzdychamy, jęczący i płaczący na tym łez padole. Hejże więc Orędowniczko nasza, one Twoje miłosierne oczy obróć na nas, a Jezusa, błogosławiony owoc żywota Twego, po tem wygnaniu nam okaż. O łaskawa, o litościwa, o słodka Panno Maryo.

P. A jak pozdrawiamy i wzywamy naszego Anioła Stróża?

O. Naszego Anioła Stróża pozdrawiamy i wzywamy modlitwą: *Aniele Boży*.

P. Odmów modlitwę: *Aniele Boży*.

O. Aniele Boży, którego Bóg w dobroci swej przeznaczył mi na stróża, oświecaj mię dzisiaj, strzeż, wspieraj i prowadź. Amen.

P. Jakie są jeszcze modlitwy powszechnie znane i używane?

O. Powszechnie są jeszcze znane i używane następujące modlitwy: *Spowiadam się Pa-*

nu Bogu; Anioł Pański i Wieczny odpoczynek za dusze zmarłych.

P. Odmów: Spowiadam się Panu Bogu.

O. Spowiadam się Panu Bogu wszechmogącemu; błogosławionej Maryi, zawsze Pannie; błogosławionemu Michałowi Archaniółowi; błogosławionemu Janowi Chrzcicielowi; świętym Apostołom Piotrowi i Pawłowi, wszystkim Świętym, i tobie, Ojcze, żem zgrzeszył bardzo myślą, mową i uczynkiem: moja wina, moja wina, moja bardzo wielka wina. Przetóż błagam błogosławioną Maryę zawsze Pannę; błogosławionego Michała Archaniola; błogosławionego Jana Chrzciciela; świętych Apostołów Piotra i Pawła, wszystkich Świętych i ciebie, Ojcze, módlcie się za mną do Pana Boga naszego.

P. Odmów Anioł Pański.

O. Anioł Pański zwiastował Pannie Maryi i poczęła z Ducha świętego.

Zdrowaś Marya i t. d.

Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według słowa Twego.

Zdrowaś Marya i t. d.

A słowo ciałem się stało i mieszkało między nami.

Zdrowaś Marya i t. d.

V. Módl się za nami, święta Boża Rodzicielko.

R. Abyśmy się stali godnymi obietnic Chrystusowych.

Módlmy się. Łaskę Twoją, prosimy Cię, Panie, racz wlać w serca nasze, abyśmy, którzy za zwiastowaniem Anielskiem wcielenie Chry-

stusa Syna Twego poznali, przez mękę Jego i krzyż do chwały zmartwychwstania byli doprowadzeni. Przez tegoż Chrystusa Pana naszego. Amen.

P. Kiedy należy odmawiać *Anioł Pański*?

O. *Anioł Pański* należy odmawiać rano, w południe i wieczorem, gdy na tę modlitwę dzwonią w kościele.

P. Odmów *Wieczny odpoczynek* za dusze święte, w Czystcu cierpiące.

O. *Wieczny odpoczynek* racz im dać Panie, a światłość wiekuista niechaj im świeci. Amen.

P. Jaka jeszcze modlitwa odmawia się za dusze w czyścju?

O. Za dusze w Czystcu odmawia się jeszcze psalm: *Z głębokości wołam ku Tobie*.

P. Odmów ten psalm.

O. Z głębokości wołam ku Tobie, Panie, Panie wysłuchaj głosu mego.

Niechaj się nachylą uszy Twoje na głos modlitwy mojej.

Jeżeli nieprawości upatrywać będziesz, Panie: Panie, któż się ostoï?

Albowiem u Ciebie jest zmiłowanie i dla obietnicy Twojej czekam Cię, Panie.

Oczekuje dusza moja na słowo Jego: dusza moja nadzieję ma w Panu.

Od straży porannej aż do nocy niechaj nadzieję ma Izrael w Panu.

Bo u Pana jest miłosierdzie: i obfite u niego odkupienie.

A on odkupi Izraela ze wszystkich nieprawości jego.

Wieczny odpoczynek racz im dać, Panie.

A światłość wiekuista niechaj im świeci.

K O N I E C.

Sposób służenia do Mszy świętej.

- Kapłan. Introibo ad altare Dei.
Ministr. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.
K. Judica me Deus... et doloso erue me.
M. Quia tu es, Deus, fortitudo mea, quare me repulisti, et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?
K. Emitte lucem tuam... et in tabernacula tua.
M. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam.
K. Confitebor tibi... et quare conturbas me.
M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et Deus meus.
K. Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.
M. Sicut erat in principio et nunc et semper, et in saecula saeculorum. Amen.
K. Introibo ad altare Dei.
M. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.
K. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
M. Qui fecit coelum et terram.
K. Confiteor etc.
M. Misereatur tui omnipotens Deus et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam aeternam.
K. Amen.
M. Confiteor Deo, omnipotenti, beatę Marię semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joannis Baptistę, Sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum omnes Sanctos, et te pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.
K. Misereatur vestri... vitam aeternam. M. Amen.
K. Indulgentiam etc. M. Amen.
K. Deus tu conversus vivificabis nos.
M. Et plebs tua letabitur in te.
K. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.
M. Et salutare tuum da nobis.
K. Domine exaudi orationem meam.
M. Et clamor meus ad te veniat.

K. Dominus vobiscum. M. Et cum spiritu tuo.
 K. Kyrie elejson. M. Kyrie elejson.
 K. Kyrie elejson. M. Christe elejson.
 K. Christe elejson. M. Christe elejson.
 K. Kyrie elejson. M. Kyrie elejson.
 K. Kyrie elejson. K. Dominus vobiscum.
 M. Et cum spiritu tuo.
 K. Per omnia saecula saeculorum.
 M. Amen.—(w końcu Epistoły) Deo gratias.
 K. Dominus vobiscum. M. Et cum spiritu tuo.
 K. Sequentia sancti Evangelii secundum N. †.
 M. Gloria tibi Domine.

Gdy kapłan po Ewangelii całuje mszał.

M. Laus tibi Christe. K. Dominus vobiscum.
 M. Et cum spiritu tuo. K. Orate fratres etc.
 M. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad
 laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque
 nostram, totiusque Ecclesiae suae sanctae.
 K. Per omnia saecula saeculorum. M. Amen.
 K. Dominus vobiscum. M. Et cum spiritu tuo.
 K. Sursum corda. M. Habemus ad Dominum.
 K. Gratias agamus Domino Deo nostro.
 M. Dignum et justum est.
 K. Per omnia saecula saeculorum. M. Amen.
 K. Et ne nos inducas in tentationem.
 M. Sed libera nos a malo.
 K. Per omnia saecula saeculorum. M. Amen.
 K. Pax domini sit semper vobiscum.
 M. Et cum spiritu tuo.
 K. Per omnia saecula saeculorum. M. Amen.
 K. Dominus vobiscum. M. Et cum spiritu tuo.
 K. Ite missa est, albo: Benedicamus Domino.
 M. Deo gratias.

Jezeli kapłan pozostawił mszał otwarty. Ministrant go przenosi.

K. Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, et Filius,
 et Spiritus sanctus. M. Amen.
 K. Dominus vobiscum. M. Et cum spiritu tuo.
 K. Initium Sancti Evangelii secundum N.
 M. Gloria Tibi Domine.

Po skończonej Ewangelii mówi Ministrant: Deo gratias.